

NAGY György András

Megtalálni

Leginkább mesének hitte a világvégét – egészen addig a napig.

Nem volt nagy falu az övék, még módos se, de adtak magukra az idevalósiak, még az alsósoron is, ha meglazult egy kerítésdeszka, másnapra már helyreszögelték. Egyenes, seprett utcák, takaros porták – mondta egyszer egy átutazó.

A szomszédék máshonnan jöttek, még a nagyapja idején, de mindig felemlegették, hogy beköltözők. Akkoriban ültette a szürkebajszú öreg azt a fát. Nem is lett volna vele baj, ha olyan marad, mint a többi, de ez csak nőtt, terebélyesedett. Hiába szólt az apja sokszor és szépen, ültek le egy vagy két kupica pálinkára odaát, vagy ideát; mert amúgy nem volt harag. Csak az a fa. Hatalmassá lett az árnyéka, és mit ültessen oda az ember? Elfogta a kilátást is, ősszel meg teleszemetelte az udvart. A fa nem nézi a kerítést, bárhol legyen is a gyökere. Az apja aztán kiköltözött a temetőbe, rá két évre az idősebb szomszéd is. Annak fia, meg ő maga is, ahogy a fiatalabbak szinte mind, már a városba jártak dolgozni. Elkezdett kiürülni a falu. A János is csak havonta egyszer jött, megnézni minden rendben van-e, a fa persze maradt. Bosszankodott miatta néha, de már nem nagyon törődött vele, volt annyi intéznievaló, s már maga is fontolgatta, hogy odébbáll, ha kap egy jó ajánlatot valahol.

Hajnaltört a falura az áradat. Pusztító volt, vörös és kíméletlen. Legyalult mindent, és perzsel. Marta a ruhát és a bőrt. A zajra emlékszik csak, ahogy a hömpölygő félelem bedöntötte a kerítést, a kutya felhördült, csörömpölt az ablak. Nem tudja, hogy jutott ki a házból, miként menekült meg, vagy ki segített. Biztos benne, hogy látta mi történt, mert belül fojtogatta valami, mint mikor kicsi volt, és anya leoltotta a villanyt. Nem volt képes felidézni... Az orvos a kórházban azt mondta: csak könnyebb sérülés. Belekezdett a mondatba: néhány nap múlva haza me... De elhallgatott. Egy hetet töltött a kisváros kultúrházában: ideiglenes szállás a károsultaknak.

Előbb is elindulhatott volna. Ha a tévé mutatta a képeket, elfordult, ha mások kezdtek mesélni, arrébb húzódott. Nem, nem és nem. Majd ő maga a saját szemével. Ha bárki kérdi, nem tudta volna megmondani, mit remél. Hiszen nincs falu, nincs seprett utca és nincs ház sem. De látni akarta; csak a keze, meg a lába nem engedelmeskedett egy ideig. Aztán kérte, és egy óra múlva meg is kapta az engedélyt, hiszen ott lakott. Azonnal indult.

A taxis ingyen vitte a lezárásig, tudta hova megy. Ott a rendőrnek mutatta a papírt, az intett egy éppen induló csónaknak, hogy várjon és megszorította a kezét. A másfél méternyi iszapon valami zavaros lé kavargott, azon haladtak előre. Itt született, itt nőtt fel, de nem ismert meg semmit. A táj, idegen bolygó, vörösben úszott, kiismerhetetlen halmokkal és szárazulatokkal, még a torzképe sem volt annak, amit a természet vagy emberkéz alkotott, csak egy mocsár, mindabból, amit a szörnyű áradat elnyelt, lúgjában feloldott és visszaköpött. Ez már a falu – mondta valaki. Nincs itt semmi – mondta a másik. Élet se lesz – így a harmadik. Ő meg csak járatta a szemét jobbra-balra.

Ott! – mondta – Menjünk oda! Nem volt biztos benne. Közelebb kell, és még közelebb. A lelkesültsége mintha átragadt volna a többiekre is, bár itt már veszélyes, mert bármikor

lehet omlás... Kanyarogtak, de nem tévesztette szem elől a célt. Aztán áthajolt az alacsony peremen, és csak ölelte, ölelte a kérges törzset, hosszan. A szeme alá dörgölt az öklével, férfi módra.

Sokat kibírtunk együtt – meséli a hozzá betérőknek. Az állam segített az újjáépítésben. Asszony forog a tűzhely körül, a kicsi már szaladgál. A fa meggyógyult, s tán még nőtt is. Ugyanúgy veti az árnyékot, ugyanúgy fogja a kilátást és hullajtja a lombját. De nem bosszant az már senkit. Külön kis kertje van, s a gazda büszkén mutogatja. Mellette a földbe tűzve egy tábla, szép felirattal: „Ő hívott haza!”

„Rücskös”
díszű
kancsók